

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1637 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

4 september 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevarerministeriets grundnotat vedrørende forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

1. afdeling, 1. kontor

J.nr.: 1999-4114-0047

Den 31. august 2001

IPH

LFM 0449

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt

Unummereret arbejdsrapport

Resumé

Forslaget lægger op til et totalt forbud mod anvendelse af storkøkkenaffald til foder, uanset om det behandles.

Forslaget har blandt andet sit udspring i en eksisterende bestemmelse i EU's foderstoflovgivning om, at foderstoffer skal være af sundheds- og handelsmæssig god kvalitet. Endvidere må foderstoffer ikke udgøre nogen fare for dyrs eller menneskers sundhed eller for miljøet. Senest har Kommissionen på baggrund af dioxinkrisen i 1999 og mund- og klovsyge epidemien i 2001 fundet det bydende nødvendigt, at der for alle fodermidler er fuld garanti m.h.t. deres sporbarhed og deres sikkerhed.

Disse garantier er vanskelige at opnå og at kontrollere, når det drejer sig om affald eller rester fra fødevarer generelt. Derfor anses et komplet forbud mod storkøkkenaffald for nødvendigt.

Baggrund

Kommissionen har fremsat et udkast til forslag til Kommissionens forordning om etablering af en liste over stoffer, hvis omsætning eller anvendelse som fodermidler er underlagt restriktioner eller er forbudt. Udkastet blev fremlagt i Den Stående Komité for Foderstoffer den 9. - 10. juli 2001 som et unummereret arbejdsrapport fra Kommissionen. Dokumentet er dateret juni 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 11, litra b, i rådsdirektiv 96/25/EF af 29. april 1996 om omsætning af fodermidler.

Forslaget behandles i en III b-procedure i Den stående Komité for Foderstoffer. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen beslutningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan forkaste forslaget med simpelt flertal eller kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget er fremsat som følge af, at den nylige mund- og klovsyge epidemi har vist, at opfodring af storkøkkenaffald m.v. til landbrugsdyr kan udgøre en risiko for dyresundheden og den offentlige sundhed som et resultat af forkert behandling af sådant affald og manglende effektivitet i kontrollen. Risikoen ved anvendelse af alle former for rester af fødevarer til dyrefoder overgår de mulige fordele ved dette.

Den nylige dioxinforurening i foderkæden på grund af forurenede fedt har vist, at det kan være vanskeligt at spore fodermidlers oprindelse. Kriserne i forbindelse med dyrefoder har vist, at det er nødvendigt at forbedre fodermiddelsikkerheden af hensyn til både menneskers og dyrs sundhed.

Formål og indhold

Forslaget lægger op til et totalt forbud mod anvendelse af storkøkkenaffald til foder, uanset om det behandles.

Begrebet "storkøkkenaffald" omfatter alle rester af madvarer produceret i restauranter, catering faciliteter, kantiner, storkøkkener, køkkener incl. private husholdningers køkkener, uanset fødevarernes art, oprindelse eller anvendelse.

Storkøkkenaffald er defineret som alt madaffald, incl. fedtstoffer og olier, uanset grad af behandling.

Forslaget har blandt andet sit udspring i en eksisterende bestemmelse i EU's foderstoflovgivning om, at foderstoffer skal være af sundheds- og handelsmæssig god kvalitet. Endvidere må foderstoffer ikke udgøre nogen fare for dyrs eller menneskers sundhed eller for miljøet. Senest har Kommissionen på baggrund af dioxinkrisen i 1999 og mund- og klovsyge epidemien i 2001 fundet det bydende nødvendigt, at der for alle fodermidler er fuld garanti m.h.t. deres sporbarhed og deres sikkerhed.

Disse garantier er vanskelige at opnå og at kontrollere, når det drejer sig om affald eller rester fra fødevarer generelt. Derfor anses et komplet forbud mod storkøkkenaffald for nødvendigt.

Forbudet mod storkøkkenaffald i dyrefoder udvider det nuværende forbud mod ubehandlet affald fra spisesteder som angivet i Kommissionsbeslutning 91/516/EØF (forbud mod: "Ubehandlet affald fra restauranter og lignende, undtagen ikke-friske fødevarer af vegetabilsk oprindelse, der er uegnede til konsum") til et udtømmende forbud. For at undgå selvmodsigelser og uklarheder skal beslutning 91/516/EØF uddybes med hjemmel i artikel 11(b) i direktiv 96/25/EF med det formål at udvide forbudet til at inkludere omsætning og anvendelse af fodermidlerne og ikke kun anvendelse af fodermidlerne til fremstilling af foderblandinger.

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal fastlægge regler for strafansvar for overtrædelser af denne forordning og skal tage de nødvendige skridt for at sikre, at straffen bliver implementeret. Desuden skal straffen være effektiv, proportional og afskrækkende. Medlemsstaterne skal notificere disse regler til Kommissionen senest i marts 2002.

Forbud mod anvendelse af cateringaffald fra internationale transportere, herunder fly og skib, har i øvrigt været omfattet af EU-regler siden 1990.

Forordningen forudsættes at træde i kraft november 2001.

Endvidere skal det nævnes, at forslaget er en udløber af den svinepestforordning, der arbejdes på for øjeblikket. Svinepestforordningen vil først være endeligt behandlet færdig i efteråret 2001. Samtidig arbejdes der i EU på en forordning om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter (biproduktforordningen), som ikke er bestemt til konsum og indeholder et non-kanibalisme princip.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 448 af 25. juni 1998 om foderstoffer, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 179 af 19. marts 2001. Bekendtgørelsen om foderstoffer indeholder en liste over forbudte fodermidler.

Konsekvenser

Forordningen er umiddelbart gældende i alle medlemstater men vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet medlemsstaterne ved nationale bestemmelser skal sikre hjemmel til straffesanktioner for overtrædelser af forordningen. Bestemmelser herom fastsættes i bekendtgørelse om foderstoffer.

Forslaget vil desuden kunne medføre ændring af følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 883 af 11. december 1986 om kommunal indsamling af madaffald fra storkøkkener.
- Bekendtgørelse nr. 1387 af 28. december 2000 om bortskaffelse og forarbejdning af animalsk affald og fremstilling af dyrefoder med animalsk indhold.

Der eksisterer i Danmark en national ordning for indsamling og varmebehandling af storkøkkenaffald. Ordningen sikrer mod overførsel af smitte med mund- og klovesyge og svinepest. En vedtagelse af forslaget vil medføre at storkøkkenaffaldsordningen må opgives, da der vil være rester af svinekød i affaldet, og det derfor ikke må anvendes til svinefoder. Miljøstyrelsen har oplyst, at afhentningsordningerne for husholdningsaffald vil fortsætte, hvis man kan finde anvendelsesmuligheder for affaldet. Miljøstyrelsen overvejer, om affaldet fremover vil kunne anvendes til biogas-anlæg, men det vil afhænge af sundhedsmæssige overvejelser.

Den miljømæssigt optimale løsning vil være en udnyttelse af energiindholdet i et biogasanlæg og efterfølgende udnyttelse af næringsstofferne som gødning. Alternativet hertil vil være forbrænding, men på grund af det høje vandindhold i affaldet vil det i heldigste tilfælde være energineutralt.

En vedtagelse af forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet i de lande i EU, der ikke har ordninger som den danske, hvorfor der vil være risiko for spredning af sygdomme som mund- og klovsyge og klassisk svinepest.

Da behandlet storkøkkenaffald udelukkende anvendes som svinefoder vil en vedtagelse ikke reducere faren for TSE/BSE, men vil alligevel forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet faren for at sprede lignende sygdomme vil falde.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, vil destruktion ved forbrænding øge statens indtægter, da forbrænding er belagt med afgifter.

De samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget består i en begrænsning af anvendelsesmulighederne for køkkenaffald. Der vil således være behov for forøget bortskaffelse ved destruktion med efterfølgende forbrænding. Det vil kræve større kapacitet på destruktions- og forbrændingsanlæggene, større kapacitet med hensyn til alternativer samt medføre en større belastning af miljøet. For at undgå dioxinforurening kræves en afbrændingstemperatur på over 800 °C.

En vedtagelse af forslaget vil lukke den danske virksomhed, der udelukkende genanvender rester fra fødevarer, f.eks. fedtstoffer, med henblik på salg som foderstoffer. Desuden vil de besætningsejere, der har indrettet deres produktion på anvendelse af køkkenaffald som foder, blive nødt til at tilpasse fodringen.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalg.

Specialarbejderforbundet i Danmark, FDB og De Samvirkende Købmænd kan tilslutte sig forslaget.

Danske Slagterier kan under forudsætning af, at der stilles krav til indsamling, transport og behandling af affaldet, samt at veterinærmyndighederne udfører kontrol hermed, tilslutte sig forslaget med henblik på at sikre sporbarhed og forureninger.

Landbrugsraadet kan i et foreløbigt høringssvar tilslutte sig forslaget under samme forudsætning som anført af Danske Slagterier.

FødevareIndustrien tager afstand fra forslaget, idet FødevareIndustrien blandt andet finder, at de omhandlede produkter allerede er reguleret af et velfungerende dansk regelsæt. FødevareIndustrien finder endvidere, at et totalforbud mod anvendelse af madaffald som foder indebærer en betydelig risiko for illegal tilbagevenden til ukontrolleret opfodring med ubehandlet affald til skade for sundheden hos såvel dyr som mennesker. Incitamentet er, at det vil blive langt dyrere at sende madaffaldet til destruktion end lade det indgå i en foderproduktion. Endelig finder FødevareIndustrien, at den foreslåede ikrafttrædelsesdato den 1. november 2001 er ganske uacceptabel.

Økologiens Hus har på vegne af Landsforeningen Økologisk Jordbrug og Økologisk Landscenter meddelt, at man ikke kan støtte forslaget. Årsagen skyldes, at alternativerne til genanvendelse som svinefoder ikke er specielt gode. Ved afbrænding mistes værdifulde næringsstoffer og energi, samtidig med, at miljøet belastes med dioxin. Ved kompostering recirkuleres næringsstofferne, mens energien i affaldet delvist tabes. Bioforgasning anføres som det eneste bæredygtige alternativ, men næringsstofudnyttelsen vil imidlertid være væsentlig bedre ved anvendelse til dyrefoder. Økologiens Hus finder, at en europæisk regulering snarere bør gå på at systematisere indsamling og hygiejnisering af madaffald fra storkøkkener efter dansk forbillede, frem for at forfægte et godt økologisk princip om genanvendelse af ressourcer.

HORESTA finder ikke, at forslaget er i overensstemmelse med bekendtgørelsen om kommunal indsamling af madaffald fra storkøkkener, idet den nuværende indsamlingsordning for madaffald ikke længere tjener formålet og derfor ikke bør være obligatorisk.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

EN

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

June 2001

Draft

COMMISSION REGULATION

of [...]

**Establishing a list of materials whose circulation or use for animal nutrition purposes is
restricted or prohibited**

(Text with EEA relevance)

Draft

COMMISSION REGULATION

of [...]

Establishing a list of materials whose circulation or use for animal nutrition purposes is restricted or prohibited

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty establishing the European Community,

Having regard to Directive 96/25/EC of 29 April 1996 on the circulation and use of feed materials, amending Directives 70/524/EEC, 74/63/EEC, 82/471/EEC and 93/74/EEC and repealing Directive 77/101/EEC¹, and in particular Article 11 (b) thereof,

Whereas:

- (1) Feed materials should circulate in the Community only if they are of sound, genuine and merchantable quality. Feed materials should not represent any danger to animal or human health or to the environment.
- (2) In accordance with Directive 79/373/EEC on the circulation of compound feedingstuffs², Commission Decision 91/516/EEC³ establishes a list of ingredients whose use is prohibited in compound feedingstuffs; this ban does not, however, cover the circulation of such materials as feed materials and in particular their use as feed materials by livestock farmers keeping animals.
- (3) The recent foot and mouth disease epidemic shows that feeding catering waste to farmed animals can constitute a risk for animal and public health as a result of inadequate treatment of such waste and lack of effectiveness of the control measures. The risk of using catering waste, mixtures of waste and by-products originated from kitchens in animal nutrition override other possible advantages.
- (4) The ban of untreated waste from eating places, excluding foodstuffs of vegetable origin considered unsuitable for human consumption for reasons of freshness, provided for in Commission Decision 91/516/EEC, was originally established to protect farmed animals from epidemic diseases linked to products of animal origin which may contain pathogenic organisms and to cover those feed materials not regulated in the veterinary legislation. The foot and mouth epidemic of 2001 confirms

¹ OJ L 125, 23.5.1996, p. 35. Directive as last amended by Directive 2000/16/EC (OJ L 105, 3.5.2000, p.36).

² OJ L 86, 6.4.1979, p. 30. Directive as last amended by Directive 2000/16/EC (OJ L 105, 3.5.2000, p. 36)

³ OJ L 281, 9.10.1991, p.23. Decision as last amended by Commission Decision 2000/285/EC (OJ L 94, 14.4.2000, p. 43).

what was also indicated by the dioxin crisis of 1999: it is necessary that all feed materials used are guaranteed as regards their traceability and their safety. These guarantees are difficult to provide and to control as regards waste from eating places and more generally catering waste. Therefore a complete ban of catering waste should be necessary.

- (5) The prohibition of catering waste to feed animals widens the scope of the current ban for untreated waste from eating places laid down in Decision 91/516/EEC. Therefore, contradictions should be avoided by amending Decision 91/516/EEC using as legal base Article 11(b) of Directive 96/25/EC which was introduced by the adoption of Directive 2000/16/EC with the objective to extend the prohibition to the circulation or use of feed materials as such, and not only of feed materials in the preparation of compound feedingstuffs.
- (6) The dioxin contamination in the feed chain linked to contaminated fat has shown the difficulty in some cases in tracing back feed materials to their origin.
- (7) The concept of catering waste should include any waste food produced in restaurants, catering facilities, kitchens including household kitchens, regardless of its nature, origin or use.
- (8) All the crises in animal nutrition have proved the need to improve the safety of feed materials used in animal nutrition for public and animal health reasons.
- (9) The measures provided for in this Decision are in accordance with the opinion of the Standing Committee on Feedingstuffs,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

Decision 91/516/EEC is hereby amended as follows:

In the Annex, point 7 "*Untreated waste from eating places, excluding foodstuffs of vegetable origin considered unsuitable for human consumption for reasons of freshness*" shall be deleted.

Article 2

Without prejudice to Decision 91/516/EEC, the circulation or use for animal nutrition purposes of feed materials listed in the Annex is prohibited.

Article 3

The Member States shall lay down rules on penalties applicable to infringements of the provisions of this Regulation and shall take all measures necessary to ensure that they are implemented. The penalties provided for must be effective, proportionate and dissuasive. The Member States shall notify those provisions to the Commission on March 2002 at the latest and shall notify it without delay of any subsequent amendment affecting them.

EN

Article 4

This Regulation shall enter into force on the day following its publication in *the Official Journal of the European Communities*.

It shall apply from 3 November 2001.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, [...]

For the Commission

[...]

Member of the Commission

ANNEX

I. Catering waste as defined below:

All waste food, including fats and oils, whether processed or not, originating in restaurants, catering facilities and kitchens, including central kitchens and household kitchens.